

ข่าวจากเวทีเจรจาการค้าโลก

จัดทำโดย คณะผู้แทนถาวรไทยประจำองค์การการค้าโลกและองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก

ฉบับที่ 3/2561 มีนาคม พ.ศ. 2561

การหารือเรื่องการค้ากับการเสริมสร้างความสามารถทางเศรษฐกิจให้กับสตรี ภายใต้องค์การการค้าโลก

ในโอกาสวันสตรีสากล เมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๑ ที่ผ่านมา คณะผู้แทนถาวรไทยประจำองค์การการค้าโลกและองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (คพท.) ได้เข้าร่วมการสัมมนาเรื่องการค้ากับสตรี ซึ่ง WTO จัดขึ้นเป็นครั้งแรกในหัวข้อ “การเสริมสร้างโอกาสให้กับสตรี” โดยมีผู้แทนประเทศต่างๆ ภาควิชาการ ภาคประชาสังคมและภาคเอกชน เข้าร่วมประมาณ ๒๐๐ คน

นาย Roberto Azevêdo WTO DG กล่าวว่า การค้ากับสตรี (Trade and Women) ได้กลายมาเป็นระเบียบวาระของ WTO ภายหลังจากที่ ๑๑๘ ประเทศสมาชิก WTO (นำโดยไอซ์แลนด์ กับเซียร์ราลีโอน) ได้ออกแถลงการณ์ร่วมว่าด้วยการค้าและการเสริมสร้างความสามารถทางเศรษฐกิจให้กับสตรี ในระหว่างการประชุม MC ๑๑ ที่ผ่านมา นาย Azevêdo เห็นว่า สตรีเผชิญอุปสรรคที่สำคัญคือ (๑) ด้านกฎหมาย ซึ่งจากการศึกษาพบว่ามี ๑๕๕ จาก ๑๙๐ ประเทศที่ยังมีกฎหมายที่ให้สิทธิสตรีต่ำกว่าบุรุษ (๒) ปัญหาทัศนคติและสภาพการทำงาน เช่น รายงานการศึกษาของแคนาดาฉบับหนึ่งเสนอว่า ร้อยละ ๗๕ ของผู้หญิงได้รับการเคารพ การยอมรับนับถือน้อยกว่าบุรุษในสถานที่ทำงาน และ (๓) ปัญหาการเข้าไม่ถึงการศึกษา โดยเฉพาะในภูมิภาคเอเชียใต้และแอฟริกา ดังนั้น WTO ในฐานะเป็นองค์การระหว่างประเทศด้านการค้าระหว่างประเทศจึงจำเป็นต้องเข้ามาช่วยแก้ปัญหา เพราะตระหนักว่าการค้าช่วยสร้างงานและโอกาส การแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และ Best Practices จึงมีความสำคัญ โดย WTO ได้มี Action Plan on Trade and Gender และเปิดเว็บไซต์ Women and Trade ขึ้นมาเป็นการเฉพาะอีกด้วย นอกจากนี้ สมาชิก WTO ควรพิจารณาใช้กลไก Trade Policy Review (TPR) เป็นเครื่องมือเพื่อติดตามและตรวจสอบประเด็นเรื่องการค้าและสตรีด้วย

นอกจากนั้น ญี่ปุ่นกล่าวถึงปัญหาโครงสร้างประชากรและการขาดแคลนแรงงานในญี่ปุ่น การเสริมสร้างความสามารถทางเศรษฐกิจให้กับสตรีจึงเป็นประเด็นสำคัญ โดยเห็นว่า e-commerce และการอำนวยความสะดวกทางการค้าจะช่วยให้สตรีโดยเฉพาะในชนบทเข้าถึงโอกาสมากยิ่งขึ้น ไอซ์แลนด์กล่าวว่าแถลงการณ์ร่วมฯ มีเจตนารมณ์ที่จะทำความเข้าใจปัญหาเรื่องช่องว่างทางเพศกับการค้าให้มากขึ้น เป็นเรื่องการให้ความช่วยเหลือ ให้ข้อเสนอแนะต่างๆ ปากีสถานกล่าวเสริมว่า จำเป็นต้องหารือเพิ่มเติมการเสริมสร้างความสตรีให้กับสตรีในเรื่อง e-commerce และ MSME นอกจากนี้ อุกันดา เอธิโอเปีย และแซมเบีย ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์จากมุมมองของประเทศตน และภูมิภาคแอฟริกา ส่วนใหญ่เป็นตัวอย่างการให้สิทธิพิเศษแก่สตรี ที่เรียกว่า positive discrimination เช่น

แซมเบียได้ออกกฎหมายใหม่กำหนดว่าให้โหนดที่ดินแก่สตรีก่อนร้อยละ ๓๐ สำหรับร้อยละ ๗๐ ที่เหลือ จึงให้ทั้งบุรุษกับสตรีมีสิทธิเข้าถือครอง

อนึ่ง การศึกษาของ IMF ชี้ว่า หากสตรีได้รับโอกาสในตลาดงานเสมือนบุรุษ รายได้ประชาชาติจะเพิ่มสูงขึ้น ในอัตราดังนี้ สหรัฐอเมริการ้อยละ ๕ ญี่ปุ่นร้อยละ ๙ อียิปต์ร้อยละ ๓๔ นอกจากนี้ ในปัจจุบัน บริษัทเอกชนเช่น IKEA ก็ให้ความสำคัญกับความเท่าเทียมกันระหว่างบุรุษกับสตรี โดยนอกจากการใช้ภายในบริษัทแล้ว ยังเริ่มใช้หลักการความเท่าเทียมระหว่างบุรุษกับสตรีกับผู้ผลิตสินค้าให้ IKEA ด้วย

WTO จะจัดสัมมนาเรื่องการค้ากับสตรีอีกหลายกิจกรรมในช่วง ๒ ปีนี้ โดยกิจกรรมต่อไปคือ ในวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๑ แคนาดาจะเป็นเจ้าภาพจัดสัมมนาเรื่อง Gender – Based Analysis of Trade Policy ซึ่งจะเผยแพร่ให้ทราบต่อไป

คณะผู้แทนถาวรไทยประจำองค์การการค้าโลกและองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก

มีนาคม 2561